

què els francesos veiessin els nord-americans amb uns altres ulls, sinó que l'audiència la va considerar com «la fada de la ràdio» i en les missives que els oients li enviaven, moltes de les quals contestava personalment, li exposaven tota mena de

problemàtiques i arribà a ser la seva confident.

Durant l'època que Carroll va viure a Calonge va conèixer Anita Ponsatí, que va ser des de llavors la seva persona de confiança, fins a la mort de l'artista, l'any 1987, a San Pedro de Alcàntara. Les restes de

Carroll reposen a Calonge i Ponsatí, que va morir el 1994, va conservar molts objectes personals de l'actriu, entre els quals un bon nombre de cartes dels oients del programa radifònic esmentat, que són un dels eixos de l'excel·lent exposició que

està instal·lada al Museu del Cinema, on es mostren dues cares de Carroll, la del *glamour* de Hollywood, però també la més important, sorprenent i admirable, la del compromís.

Dani Chicano

El cas de l'arxiu migpartit

Per poc que algú s'interessés per la història de la música a les comarques gironines, de seguida toparia amb la producció de la capella de la catedral, un dels focus més importants fins ben entrat el segle XIX. Si vol anar més a fons en la seva curiositat, s'adonarà que li cal desplaçar-se forçosament fins a Barcelona. Les partitures dels mestres Soler, Gaz o Gònima, entre d'altres compositors gironins dels segles XVII i XVIII, es troben repartides bàsicament entre l'arxiu capitular de la seu gironina i la Biblioteca de Catalunya. És ben conegut que al cap i casal hi varen arribar per la venda efectuada pel músic i col·leccionista Joan Carreras Dagas (1828-1900) a la Diputació de Barcelona el 1892. Alguns rumors hi afegixen, de més a més, que prèviament havia intentat vendre-les al British Museum. Així fou com la seva col·lecció va formar el nucli bàsic del fons musical de l'actual Biblioteca de Catalunya.

Tot un protagonista de la vida musical gironina, barcelonina i bisbalenca, director d'escoles de música, introductor de Czerny, Cramer i altres mètodes de piano desprietats, compositor d'himnes i òperes, de misses i d'obres de saló i circumstàncies, Carreras Dagas va ser també mestre de capella de la catedral de Girona entre 1851 i 1860, en temps de vaques flaques de la institució. Al cap de deu anys de deixar el càrrec, el mestre havia aconseguit una enorme col·lecció musical, tant de partitures com d'instruments, de la qual va publicar un catàleg esmentant-ne la procedència per a la majoria de les peces excepte, sospitosament, les de la part gironina. Per tot plegat, tot i que no hi ha cap prova concloent, les diferents peces del trencaclosques projecten una ombra de dubte molt llarga sobre la legitimitat d'aquella transacció del segle dinou.

Amb els treballs que hem tingut arran dels papers de l'arxiu de Salamanca i la mala sang que s'està fent amb les obres d'art del Museu Diocesà de Lleida procedents de la Franja, tampoc no es tracta ara d'obrir un nou front de polèmica entre Girona i Barcelona per una pila de papers pautats. Però en favor de la unitat d'arxiu —aquesta expressió que ara ens és tan familiar—, i ara que la digitalització dels fons s'ha convertit en una tasca econòmicament molt assequible, seria interessant arribar a un acord institucional que permetés una reunificació virtual del que una vegada fou l'arxiu musical de la catedral de Girona. Part de la feina ja és feta, ja que Jaume Pinyol i Albert Bosch han anat fotografiant pacientment les partitures que es guarden a la part gironina, posant-les a disposició dels investigadors al mateix arxiu capitular. I, posats a fer fotos de les obres gironines endreçades a la Biblioteca de Catalunya, també es podria aprofitar per completar de la mateixa manera l'arxiu musical de la *paròquia de Sant Esteve d'Olot, l'altre centre destacat durant el barroc. Sobretot si el fons acaba essent dipositat a l'Arxiu Històric Comarcal de la Garrotxa, l'opció més plausible, seria un goig tenir tanta música potencial en el lloc on fou imaginada.*

Josep Pujol i Coll

ARXIU M. CARROLL

Madeline Carroll, actriu.

